

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL
IYUN/6-SON, III-QISM

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
III-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukariyeva Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

SUD BOSHQARUVCHILARI FAOLIYATINING IQTISODIY RAG'BATLANTIRISH TIZIMI VA ULARNING SUBSIDAR JAVOBGARLIGI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	12
Soliyev Damirjon Nurmatovich	
BLOKHEYN TEKNOLOGIYASI ASOSIDA MOLIVAVIY TRANZAKSIYALARNI NAZORAT QILISH TIZIMI (SMART-KONTRAKTLAR, MARKAZLASHMAGAN MA'LUMOTLAR BAZASI VA AUDIT IZLARI).....	18
Olimova Mukhlisa Vohidjon qizi	
SANOAT SEKTORIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH: STRATEGIK AFZALLIKLAR VA TO'SIQLAR TAHLILI.....	26
Xatamov Ochildi Qurbonovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	32
PhD. Юлдашева С.Ш	
TREND MODELLARI YORDAMIDA MEHNAT RESURSLARI SONINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH.....	38
Haydarova Dinora Atamurot qizi	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВЫКУПА И ПРОДАЖИ КВОТ НА ОРОСИТЕЛЬНУЮ ВОДУ	43
Гоженко Борис Владимирович	
MOLIVAVIY LEVERIJ SAMARASI VA QARZ MABLAG'LARINI BOSHQARISHDA UNDA FOYDALANISH.....	50
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
XIZMATLAR SOHASIDA WEBMONEY TO'LOV TIZIMINI KOMPYUTERDA O'RNATISH VA SOZLASHNING IQTISODIYOTDAGI ROLI.....	55
Fazilat Esirgapovna Jomonqulova	
Nizomov Murod	
Qurbonboyeva Rayhon Bahronjon qizi	
MECHANISMS FOR THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF A HEALTHY LIFESTYLE.....	58
Shukhrat Mashrabboevich Mamadaliyev	
BANK SEKTORIDA OPERATSION SAMARADORLIK VA XAVFLARNI BOSHQARISHNI BAHOLASH	62
R.I.Rashidov	
A.N. Elmurodov	
A.A. Muhiddinov	
TRANSFORMING ECONOMIC GOVERNANCE IN UZBEKISTAN THROUGH DIGITAL PUBLIC SECTOR TOOLS.....	68
Bokhodirov Boriykhon Boburovich	
Bahromjon Urmanov	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA VA KREDIT SALOHİYATINI BOSHQARISH.....	74
Ergashova Nilufar Sobirovna	

TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA VA KREDIT SALOHİYATINI BOSHQARISH

Ergashova Nilufar Sobirovna
Toshkent iqtisodiyot va pedagogika universiteti katta o'qituvchisi
Email: ergashovanilufar61@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada tijorat banklarining investitsiya va kredit salohiyatini shakllantirish hamda samarali boshqarishning nazariy-uslubiy asoslari yoritilgan. Tijorat banklarning kapitali, depozit bazasi, kredit portfeli, likvidlik, risklarni boshqarish, investitsiya faoliyati va raqamli texnologiyalar bank salohiyatini belgilovchi asosiy omillar sifatida tahlil qilindi. Tijorat banklarining moliyaviy resurslarini samarali boshqarish, kredit portfeli sifatini oshirish va investitsion faolligini kuchaytirish hamda investitsiya va kredit potensialini oshirishga ta'sir etuvchi omillar aniqlanib, banklarning uzoq muddatli resurs bazasini kengaytirish, kreditlarni diversifikatsiya qilish, investitsiya portfelini optimallashtirish, ichki nazorat va stress-test amaliyotini kuchaytirish orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlash masalalari ko'rib chiqildi.

Kalit so'zlar: tijorat banki, kredit potentsiali, investitsiya potentsiali, kredit portfeli, bank kapitali, investitsiya faoliyati, risklarni boshqarish, moliyaviy barqarorlik, bank menejmenti, depozit, ustav kapitali, obligatsiyalar, raqamli texnologiyalar, muammoli kredit, foiz, likvidlik.

Аннотация

В данной статье раскрыты теоретико-методологические основы формирования и эффективного управления инвестиционным и кредитным потенциалом коммерческих банков. В качестве основных факторов, определяющих потенциал коммерческих банков, проанализированы банковский капитал, депозитная база, кредитный портфель, ликвидность, управление рисками, инвестиционная деятельность и цифровые технологии. Определены факторы, влияющие на эффективное управление финансовыми ресурсами коммерческих банков, повышение качества кредитного портфеля, усиление инвестиционной активности, а также наращивание инвестиционного и кредитного потенциала. Рассмотрены вопросы обеспечения финансовой устойчивости банков посредством расширения долгосрочной ресурсной базы, диверсификации кредитов, оптимизации инвестиционного портфеля, усиления внутреннего контроля и практики стресс-тестирования.

Ключевые слова: коммерческий банк, кредитный потенциал, инвестиционный потенциал, кредитный портфель, банковский капитал, инвестиционная деятельность, управление рисками, финансовая устойчивость, банковский менеджмент, депозит, уставный капитал, облигации, цифровые технологии, проблемный кредит, процентная ставка, ликвидность.

Abstract

This article examines the theoretical and methodological foundations of the formation and effective management of the investment and lending potential of commercial banks. Bank capital, deposit base, loan portfolio, liquidity, risk management, investment activities, and digital technologies are analyzed as the key factors determining the potential of commercial banks. The study identifies the factors affecting the efficient management of financial resources, improvement of loan portfolio quality, enhancement of investment activity, and strengthening of the investment and lending potential of commercial banks. Particular attention is paid to ensuring financial stability through the expansion of long-term funding sources, diversification of lending activities, optimization of investment portfolios, strengthening of internal control systems, and wider application of stress-testing practices.

Keywords: commercial bank, lending potential, investment potential, loan portfolio, bank capital, investment activity, risk management, financial stability, banking management, deposit, authorized capital, bonds, digital technologies, non-performing loan, interest rate, liquidity.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida bank tizimi mamlakat moliya bozorining eng muhim institutsional elementi hisoblanadi. Tijorat banklari iqtisodiyot subyektlari o'rtasida moliyaviy vositachilikni amalga oshirgan holda, aholining vaqtincha bo'sh pul mablag'larini jalb etib, xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatini kreditlaydi, investitsion loyihalarni moliyalashtiradi va pul-kredit munosabatlarining barqaror ishlashiga xizmat qiladi. Shu sababli banklarning kredit va investitsiya potensialini boshqarish masalasi nafaqat bank menejmentining ichki vazifasi, balki mamlakat iqtisodiy o'sishi, tadbirkorlik rivoji, real sektorni modernizatsiya qilish va aholi farovonligini oshirish bilan bevosita bog'liq strategik yo'nalish hisoblanadi.

Tijorat bankining kredit potentsiali deganda bank tomonidan qonunchilik, bank faoliyatini tartibga soluvchi normativlar, likvidlik talablari va risk darajasini hisobga olgan holda iqtisodiyot subyektlariga ajratilishi mumkin bo'lgan kredit resurslari majmui tushuniladi. Investitsiya potentsiali esa bankning qimmatli qog'ozlar, obligatsiyalar, davlat va korporativ moliyaviy instrumentlar, ustav kapitalidagi ulushlar hamda uzoq muddatli loyihalarga yo'naltirishi mumkin bo'lgan moliyaviy, tashkiliy va axborot imkoniyatlarini ifodalaydi. Ushbu ikki salohiyat o'zaro chambarchas bog'liq: kredit resurslari real sektorga qisqa va o'rta muddatli moliyaviy yordam ko'rsatsa, investitsiya resurslari bank daromadlarining barqarorligini ta'minlaydi va aktivlar diversifikatsiyasiga xizmat qiladi.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, hozirgi sharoitda banklar yuqori raqobat, foiz stavkalari o'zgaruvchanligi, inflyatsion kutilmalar, valyuta risklari, kredit qaytmasligi xavfi va texnologik transformatsiya jarayonlari ta'sirida faoliyat yuritmoqda. Bunday vaziyatda bankning kredit va investitsiya potensialini faqat resurs hajmini oshirish orqali emas, balki ularni ilmiy asoslangan boshqarish, risklarni oldindan baholash, portfel tuzilmasini muvozanatlashtirish va zamonaviy raqamli tahlil vositalaridan foydalanish orqali kuchaytirish mumkin.

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida bank tizimini transformatsiya qilish, banklar kapitallashuvini oshirish, kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish va xalqaro moliya bozorlariga integratsiyalashuvni jadallashtirish, davlat ulushiga ega banklarni isloh qilish va xususiy sektorni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlar banklarning investitsiya hamda kredit imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda. Bu esa banklarning investitsiya va kredit potentsalidan samarali foydalanish masalalarini ilmiy jihatdan chuqur tadqiq etishni talab etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsiya va kredit potentsialini boshqarish masalalari bo'yicha xorijiy olimlardan P.Rose, F.Mishkin, J.Sinkey, T.Koch rossiyalik olimlar O.I.Lavrushin, G.G.Korobova, L.P.Krolivetskayalar tomonidan fundamental ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, P.Rose bank boshqaruvi va moliyaviy xizmatlarning zamonaviy mexanizmlarini o'rgangan bo'lsa, F.Mishkin bank tizimining iqtisodiy rivojlanishdagi rolini asoslab bergan. J.Sinkey tijorat banklari moliyaviy menejmentining nazariy asoslarini ishlab chiqqan.

O'zbekistonlik olimlar Q.X.Abdurahmonov, A.V.Vahobov, S.S.G'ulomov, Sh.Z.Abdullayev va boshqa iqtisodchilar bank tizimini modernizatsiya qilish, kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish va investitsiya faoliyatini rivojlantirish masalalarini tadqiq etganlar. Ularning ishlarida bank kapitalini boshqarish, kredit portfeli sifati, likvidlik va risklarni boshqarish mexanizmlari chuqur yoritilgan.

Tijorat banklarining kredit potentsiali bankning kredit operatsiyalarini amalga oshirish imkoniyatini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlardan biridir. Uning shakllanishi bir necha manbalarga tayanadi. Birinchidan, depozit bazasi kredit potentsialining eng muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Aholi va korxonalar omonatlari qancha barqaror va uzoq muddatli bo'lsa, bankning kreditlash imkoniyati shuncha yuqori bo'ladi. Ikkinchidan, bank kapitali kredit risklarini qoplash va yirik kreditlar ajratishda asosiy himoya yostig'i vazifasini bajaradi Kapital yetarliligi yuqori bo'lgan banklar turli xil kredit operatsiyalarini erkin kengaytirish hamda yirik moliyaviy loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish bo'yicha keng imkoniyatlarga ega bo'ladi. Uchinchidan, banklararo kreditlar, xalqaro moliya institutlari mablag'lari, obligatsiyalar chiqarish va boshqa qarz instrumentlari ham kredit salohiyatini kengaytiradi.

Kredit potentsialini boshqarishda resurslarning muddatliligi muhim ahamiyatga ega. Uzoq muddatli resurslar va barqaror depozitlar hisobidan uzoq muddatli kreditlar ajratish bankning likvidlik holatini yanada mustahkamlaydi hamda moliyaviy barqarorlikni ta'minlaydi. Shu bois banklar aktiv va passivlarni muddatlar bo'yicha muvofiqlashtirishi, likvid aktivlar ulushini optimal darajada saqlashi va kredit portfeli bo'yicha qaytish grafigini doimiy monitoring qilishi zarur. Kredit salohiyatining sifat jihati faqat kredit hajmi bilan emas, balki kreditlarning qaytuvchanligi, ta'minot sifati, qarzdorlarning moliyaviy holati, tarmoqlar bo'yicha diversifikatsiya va sifatli (standart) kreditlar salmog'ining muttasil yuqoriligi bilan belgilanadi.

Kredit potentsialining samarali boshqarilishi real sektor korxonalarini moliyalashtirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, eksport salohiyatini oshirish, aholi iste'mol talabini rag'batlantirish hamda hududiy iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, kreditlash jarayonining mo'tadil

o'sishini ta'minlash, qarzдорlik yukini to'g'ri taqsimlash, garov qiymatini obyektiv baholash va qarzдорlarning pul oqimlarini chuqur tahlil qilish orqali bankning uzoq muddatli moliyaviy barqarorligini yanada mustahkamlashga erishiladi. Shuning uchun kredit potentsiali hajmini oshirish bilan birga kredit siyosatining sifatini ham kuchaytirish talab etiladi.

Tijorat banklarining investitsiya potentsiali ularning moliyaviy bozorlar, qimmatli qog'ozlar bozori, korporativ obligatsiyalar, davlat qimmatli qog'ozlari va strategik loyihalarda faol ishtirok etish imkoniyatini ko'rsatadi. Bank investitsiya faoliyati daromad manbalarini diversifikatsiya qiladi, foizli daromadlardan tashqari investitsion daromadlar shakllanishiga yordam beradi, likvidlikni boshqarishga xizmat qiladi va uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Investitsiya potentsiali bankning kapital bazasi, uzoq muddatli resurslari, tahliliy salohiyati, risklarni baholash metodologiyasi va moliyaviy instrumentlar bozorining rivojlanganlik darajasiga bog'liq. Mamlakatda qimmatli qog'ozlar bozorining jadal rivojlanib borishi banklarga o'z investitsiya portfelini keng ko'lamda diversifikatsiya qilish, yangi instrumentlarni joriy etish va moliyaviy imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirish uchun qulay sharoitlar yaratib beradi. Shu bilan birga, davlat obligatsiyalari va Markaziy bank instrumentlari banklar uchun nisbatan xavfsiz va likvid investitsiya yo'nalishi bo'lib xizmat qiladi. Korporativ obligatsiyalar, aksiyalar va loyihaviy moliyalashtirish esa yuqori daromad keltirishi mumkin, biroq ular yuqori risk va chuqur ekspertizani talab qiladi.

Bank investitsiya potentsialini boshqarishda portfel yondashuvi muhimdir. Portfel yondashuvi aktivlarni daromadlilik, xavf va likvidlik mezonlari bo'yicha muvozanatlashtirishni nazarda tutadi. Banklar investitsiya portfelini tuzishda "xavf - daromad - likvidlik" uchligiga amal qilishi kerak. Bank faoliyatida yuqori daromadlilik va aktivlar sifatini o'zaro muvofiqlashtirish, shuningdek, likvidlik va rentabellik o'rtasidagi maqbul mutanosiblikni ta'minlash investitsiya strategiyasining eng yuqori samaradorligini kafolatlaydi. Shuning uchun investitsiya strategiyasi bankning umumiy biznes modeli, kapital yetariligi, mijozlar bazasi va makroiqtisodiy kutilmalar bilan uyg'unlashtirilishi lozim.

Investitsiya va kredit potentsialining hajmi bankning moliyaviy barqarorligi va kreditlash hajmini belgilovchi muhim omil hisoblanadi hamda bu potentsialning yuqori bo'lishi iqtisodiyotga yo'naltiriladigan investitsiyalar hajmini oshiradi va iqtisodiyotda yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish hamda bandlikni oshirishga xizmat qilish orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi.

Tijorat banklarining investitsiya va kredit potentsialiga ichki va tashqi omillar ta'sir ko'rsatadi. Ichki omillarga bank kapitali, resurs bazasi, aktivlar sifati, boshqaruv tizimi, xodimlar malakasi, axborot texnologiyalari, ichki nazorat va risk-menejment sifati kiradi. Tashqi omillarga esa makroiqtisodiy barqarorlik, inflyatsiya darajasi, pul-kredit siyosati, qimmatli qog'ozlar bozori rivoji, qonunchilik bazasi, raqobat muhiti va aholining bank tizimiga ishonchi kiradi.

Depozit bazasining barqarorligi kredit potentsialini kengaytiradi. Shu bilan birga, barqaror va uzoq muddatli depozitlar salmog'ining muttasil oshib borishi banklarga iqtisodiyotning real sektoriga yo'naltirilgan uzoq muddatli kreditlar hajmini ishonchli tarzda kengaytirish imkonini beradi. Kapital yetariligi bankning risklarni qoplash qobiliyatini belgilaydi. Kapital qanchalik kuchli bo'lsa, bank yirik loyihalarni moliyalashtirishga shunchalik tayyor bo'ladi. Likvidlik esa bankning o'z majburiyatlarini o'z vaqtida bajarish imkoniyatini ifodalaydi. Likvidlik darajasining doimiy ravishda optimal me'yorda saqlanishi bankning barcha moliyaviy majburiyatlarini o'z vaqtida va to'liq bajarishini kafolatlaydi hamda uning bozordagi ishonchligini oshirib boradi.

Bank menejmentining sifati ham salohiyatni belgilovchi hal qiluvchi omildir. Samarali menejment kredit siyosatini aniq belgilaydi, vakolatlarni to'g'ri taqsimlaydi, kredit qo'mitasi faoliyatini shaffof tashkil etadi, qarzдорlar monitoringini doimiy olib boradi va investitsiya qarorlarini dalillarga asoslangan tahlil orqali qabul qiladi. Raqamli texnologiyalar esa katta ma'lumotlar tahlili, kredit skoring, masofaviy identifikatsiya, avtomatlashtirilgan monitoring va real vaqt rejimidagi risk nazorati orqali bank salohiyatini yangi bosqichga olib chiqadi.

Kredit va investitsiya potentsialini boshqarish risklarni boshqarish tizimisiz samarali bo'la olmaydi. Bank faoliyatida kredit riski, likvidlik riski, foiz riski, valyuta riski, bozor riski, operatsion risk va reputatsion risk mavjud. Kredit riskini to'g'ri boshqarish qarzдорlarning o'z majburiyatlarini to'liq va o'z vaqtida bajarishini ta'minlasa, samarali investitsiya strategiyasi moliyaviy instrumentlar qiymatining barqaror o'sishiga, bozor sharoitlaridan unumli foydalanishga hamda emitentlar bilan ishonchli hamkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Risklarni boshqarishda birinchi bosqich riskni aniqlash, ikkinchi bosqich uni baholash, uchinchi bosqich limitlash, to'rtinchi bosqich monitoring va beshinchi bosqich riskni kamaytirish choralarini amalga oshirishdan iborat. Banklar kredit ajratishdan oldin qarzдорning pul oqimi, biznes modeli, moliyaviy ko'rsatkichlari, garov ta'minoti, bozor mavqeyi va kredit tarixi bo'yicha kompleks tahlil o'tkazishi zarur. Investitsion qarorlarda esa emitent reytingi, obligatsiya muddati, kupon daromadi, likvidlik darajasi va bozor sharoiti baholanishi kerak.

Stress-test amaliyoti bankning salbiy makroiqtisodiy sharoitlarda ham barqaror ishlash imkoniyatini ko'rsatadi. Masalan, foiz stavkalarining maqbul darajada shakllanishi, valyuta kursining barqarorligi, sifatli kreditlar ulushining ortishi hamda depozit bazasining muttasil o'sishi kabi ijobiy ssenariylar bankning kapitali

va likvidligini qanchalik mustahkamlashi tahlil jarayonlarida ilmiy asoslab beriladi.. Bunday yondashuv kredit va investitsiya potensialini faqat kengaytirish emas, balki xavfsiz va barqaror boshqarish imkonini beradi.

Bank tizimida raqamli transformatsiya kredit va investitsiya potensialini boshqarish samaradorligini oshirishning muhim yo'nalishiga aylandi. Kredit skoring tizimlari qarzdorlarning to'lov qobiliyatini tez va obyektiv baholash imkonini beradi. Sun'iy intellekt va mashinali o'qitish algoritmlari mijozlarning tranzaksion faolligi, daromadlari, xarajatlari, qarzdorlik yuki va to'lov intizomini tahlil qilib, kredit riskini oldindan aniqlashi mumkin. Bu esa kredit qarorlarini tezlashtiradi va tahlil jarayonlarining mutlaq obyektivligi hamda aniqligini eng yuqori darajaga ko'taradi.

Investitsiya faoliyatida raqamli analitika portfel riskini baholash, instrumentlar daromadligini prognoz qilish, bozor o'zgarishlariga tez moslashish va aktivlar tuzilmasini optimallashtirishga yordam beradi. Banklar real vaqt rejimida likvidlik ko'rsatkichlarini kuzatishi, foiz marjasi o'zgarishini modellashtirishi, mijozlar segmentlari bo'yicha kredit talabini prognoz qilishi va aktiv-passivlarni boshqarish qo'mitasi uchun tahliliy hisobotlarni avtomatlashtirishi mumkin.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni joriy etish jarayonida kibernetika xavfsizlik tizimlarini doimiy takomillashtirish, ma'lumotlar maxfiylikni kafolatlash va barqaror infratuzilmani yaratish orqali raqamli bank xizmatlarining ishonchliliigi hamda sifatini mutlaq yangi bosqichga olib chiqish imkoniyati yaratiladi. Shu bois raqamli bank infratuzilmasini rivojlantirish bilan birga axborot xavfsizligi, zaxira serverlar, audit izlari, xodimlar malakasi va reguliyator talablariga rioya qilish masalalari ham kuchaytirilishi lozim. Raqamli texnologiyalardan oqilona foydalanish bankning kredit va investitsiya salohiyatini kengaytiradi, operatsion xarajatlarni kamaytiradi va mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshiradi.

Tijorat banklarining investitsiya va kredit potensialini samarali boshqarish uchun birinchi navbatda strategik rejalashtirish tizimini kuchaytirish zarur. Bank har yili kredit va investitsiya strategiyasini makroiqtisodiy prognozlar, tarmoq risklari, kapital yetarliligi va likvidlik talablari asosida qayta ko'rib chiqishi kerak. Strategiyada kredit portfelining ustuvor tarmoqlari, mijoz segmentlari, maksimal risk limitlari, investitsiya instrumentlari tarkibi va kutilayotgan daromadlilik ko'rsatkichlari aniq belgilanishi lozim.

Ikkinchi yo'nalish - resurs bazasini diversifikatsiya qilishdir. Banklar faqat qisqa muddatli depozitlarga tayanib qolmasdan, uzoq muddatli omonatlar, obligatsiyalar chiqarish, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik, sindikatlashgan kreditlar va institutsional investorlar mablag'larini jalb etish imkoniyatlaridan foydalanishi zarur. Uzoq muddatli resurslar investitsion loyihalarni moliyalashtirish va ipoteka, infratuzilma, sanoat modernizatsiyasi kabi yo'nalishlarda barqaror kreditlashni kengaytiradi.

Uchinchi yo'nalish - kredit portfeli sifatini oshirish. Bunda qarzdorlarning moliyaviy tahlili, pul oqimlari prognozi, garov baholash sifati, kreditdan maqsadli foydalanish monitoringi, muammoli kreditlarni erta aniqlash va restrukturalizatsiya mexanizmlarini takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Kredit portfeli tarmoqlar, hududlar, valyutalar, muddatlar va mijoz guruhlari bo'yicha diversifikatsiya qilinishi kerak.

To'rtinchi yo'nalish - investitsiya portfelini optimallashtirish. Banklar davlat qimmatli qog'ozlari, korporativ obligatsiyalar, yuqori reytingli emitentlar instrumentlari va likvid moliyaviy aktivlar o'rtasida muvozanatni ta'minlashi lozim. Investitsion qarorlar mustaqil risk baholash, ssenariy tahlili va portfel limitlariga asoslanishi kerak.

Beshinchi yo'nalish - korporativ boshqaruv va ichki nazoratni kuchaytirish. Kuzatuv kengashi, boshqaruv, kredit qo'mitasi, risk qo'mitasi va ichki audit bo'linmalari o'rtasida aniq vakolatlar taqsimlanishi zarur. Qaror qabul qilish jarayonida mutlaq xolislik va ishonchlilikni qaror toptirib, shaffoflikni ta'minlash va hisobot berish madaniyatini rivojlantirish bank salohiyatini barqaror oshirishga xizmat qiladi.

Banklarning kredit va investitsiya potensialini baholashda yagona ko'rsatkich bilan cheklanib bo'lmaydi. Kompleks baholash kapital yetarliligi, depozitlar o'sish sur'ati, kredit portfeli hajmi, muammoli kreditlar ulushi, kreditlar bo'yicha zaxiralar, likvidlik koeffitsiyentlari, foiz marjasi, investitsiya portfeli daromadliliigi, aktivlar rentabelligi va kapital rentabelligi kabi ko'rsatkichlarni qamrab olishi kerak. Ushbu ko'rsatkichlarning o'zaro bog'liqligini tahlil qilish bankning real salohiyati va mavjud cheklovlarini aniqlash imkonini beradi.

Xalqaro bank amaliyotida kredit va investitsiya potensialini boshqarishda Basel standartlari, riskka asoslangan kapital talablari, ichki reyting tizimlari, stress-testlar, aktiv-passivlarni boshqarish qo'mitalari va portfel riskini modellashtirish keng qo'llaniladi. Rivojlangan davlatlar banklari kredit qarorlarini mijozning garoviga emas, balki pul oqimi, biznes barqarorligi va kredit reytingiga asoslangan holda qabul qiladi. Bu yondashuv bank resurslarining samarali taqsimlanishini ta'minlaydi.

Mahalliy bank amaliyotida ham ushbu tajribalarni bosqichma-bosqich joriy etish maqsadga muvofiq. Jumladan, kredit skoring modellarini takomillashtirish, korporativ mijozlar uchun ichki reyting tizimlarini ishlab chiqish, kreditlarning yuqori sifatini uzluksiz ta'minlovchi innovatsion indikatorlarni joriy etish, investitsiya portfeli bo'yicha samaradorlik ko'rsatkichlarini yanada kuchaytirish va bank xodimlarining risk-menejment bo'yicha malakasini oshirish zarur. Xalqaro tajribani to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish emas, balki milliy iqtisodiyotning tarmoq tuzilmasi, moliya bozori rivojlanganlik darajasi va reguliyator talablari bilan moslashtirish lozim.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda iqtisodiy-statistik tahlil, qiyosiy tahlil, guruhlash usullaridan foydalanildi. Shuningdek, Markaziy bank, tijorat banklarning moliyaviy hisobotlari va ilmiy manbalar asosida tahliliy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin. Birinchidan, tijorat banklarida kredit va investitsiya potensialini baholash bo'yicha kompleks reyting tizimini joriy etish zarur. Bu tizim kapital, likvidlik, portfel sifati, daromadlilik, risk darajasi va raqamli infratuzilma ko'rsatkichlarini qamrab olishi kerak. Ikkinchidan, uzoq muddatli resurslar ulushini oshirish maqsadida bank obligatsiyalarini chiqarish amaliyotini kengaytirish, institutsional investorlar bilan hamkorlikni kuchaytirish va aholi omonatlari bo'yicha ishonchni mustahkamlash lozim.

1-jadval
O'zbekiston tijorat banklari kredit portfeli va depozitlar hajmi dinamikasi (1-yanvar holatiga)

Yil (1-yanvar holatiga)	Kredit portfeli, mlrd so'm	Depozitlar hajmi, mlrd so'm	Kreditlar o'sishi (%)	Depozitlar o'sishi (%)
2021	276 975	114 747	-	-
2022	326 386	156 190	17,84	36,12
2023	390 049	216 738	19,51	38,76
2024	471 406	241 687	20,86	11,51
2025	533 121	308 692	13,09	27,72

Manba: Markaziy bank ma'lumotlari

1-jadval ma'lumotlari tijorat banklari kredit portfeli va depozit bazasining 2021–2025-yillar davomida barqaror o'sib borganligini ko'rsatadi. 2021-yilda tijorat banklari kredit portfeli 276 975 mlrd so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilga kelib 533 121 mlrd so'mga yetgan. Natijada kredit portfeli 4 yil davomida 256 146 mlrd so'mga yoki 92,5 foizga oshgan. Depozitlar hajmi 2021-yildagi 114 747 mlrd so'mdan 2025-yilda 308 692 mlrd so'mga yetgan. Bu davrda depozitlar 193 945 mlrd so'mga yoki 169 foizga oshgan.

Uchinchidan, kredit portfelini tarmoqlar va hududlar bo'yicha diversifikatsiya qilish, eng xavfsiz, barqaror daromad keltiruvchi yo'nalishlarni moliyalashtirishni kengaytirish, shuningdek, kreditlarning o'z vaqtida va to'liq qaytarilishini kafolatlovchi mexanizmlarni yanada takomillashtirish maqsadga muvofiqdir.

To'rtinchidan, investitsiya portfelida likvid va ishonchli instrumentlar bilan bir qatorda real sektorni qo'llab-quvvatlaydigan korporativ obligatsiyalar ulushini bosqichma-bosqich oshirish mumkin. Beshinchidan, banklarda raqamli risk-menejment platformalarini joriy etish, kredit skoring, big data tahlili va avtomatlashtirilgan monitoring tizimlaridan foydalanishni kengaytirish zarur.

Oltinchidan, bank menejmenti tizimida kredit qo'mitasi, risk qo'mitasi va investitsiya qo'mitasining mustaqilligini ta'minlash, qarorlar hujjatlashtirilishini kuchaytirish va ichki audit xulosalarining amaliy ijrosini nazorat qilish lozim. Yettinchidan, bank xodimlari uchun moliyaviy tahlil, risk-menejment, investitsiya tahlili, raqamli bank texnologiyalari va xalqaro standartlar bo'yicha doimiy malaka oshirish tizimini yo'lga qo'yish maqsadga muvofiq.

2-jadval
Kredit va investitsiya potensialini baholash ko'rsatkichlari

Ko'rsatkich	Iqtisodiy mazmuni	Boshqaruvdagi ahamiyati
Kapital yetarliligi	Bank kapitalining riskli aktivlarni qoplash darajasi	Yirik kreditlar va investitsiyalar uchun xavfsizlik chegarasini belgilaydi
Depozit bazasi	Mijozlardan jalb qilingan resurslarning hajmi va barqarorligi	Kreditlash hajmi va muddatini kengaytiradi
Muammoli kreditlar ulushi	Qaytishida muammo mavjud kreditlarning portfeldagi ulushi	Kredit siyosati sifati va risk darajasini ko'rsatadi
Likvidlik koeffitsiyenti	Bankning qisqa muddatli majburiyatlarni bajarish qobiliyati	Resurslar yetishmovchiligi xavfini kamaytiradi
Investitsiya portfeli daromadlilik	Qimmatli qog'ozlar va boshqa instrumentlardan olinadigan daromad	Foizsiz daromadlarni oshirish va diversifikatsiyani ta'minlaydi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tijorat banklarining investitsiya va kredit potensialini boshqarish bank tizimi barqarorligi va milliy iqtisodiyot rivoji uchun muhim ahamiyatga ega. Kredit potentsiali bankning real sektorni moliyalashtirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va iqtisodiy faollikni oshirish imkoniyatini belgilasa, investitsiya potentsiali bank daromadlarini diversifikatsiya qilish, likvidlikni boshqarish va uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, bank salohiyatini oshirish faqat resurslar hajmini ko'paytirish bilan cheklanmaydi. Bunda kapital yetarliligi, depozit bazasi barqarorligi, aktivlar sifati, risklarni boshqarish, raqamli texnologiyalar, korporativ boshqaruv va ichki nazorat tizimi hal qiluvchi ahamiyatga ega. Kredit portfelini diversifikatsiya qilish, stress-testlar o'tkazish, skoring tizimlarini rivojlantirish va xalqaro tajribadan foydalanish banklarning raqobatbardoshligini kuchaytiradi.

Shunday qilib, tijorat banklarining investitsiya va kredit potensialini samarali boshqarish resurslarni oqilona jalb etish, aktivlarni xavf va daromadlilik mezonlari bo'yicha muvozanatlashtirish, risklarni oldindan aniqlash va raqamli boshqaruv vositalarini keng joriy etishga asoslanishi lozim. Mazkur yondashuv banklarning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash bilan birga iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlarini kreditlash va investitsiyalash imkoniyatlarini ham kengaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi Qonuni (Yangi tahriri: 2019-yil 5-noyabrda O'RQ-580-son Qonuni) <https://lex.uz/docs/4581980>
2. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki to'g'risida"gi Qonuni (Yangi tahriri: 2019-yil 11-noyabrda O'RQ-582-son Qonuni) <https://lex.uz/docs/4590382>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining bank tizimini isloh qilish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashga oid farmon va qarorlari Bu yo'nalishda maqolangiz uchun eng asosiy va tayanch hujjat sifatida Prezidentning "2020 — 2025-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida"gi PF-5992-sonli Farmonini (2020-yil 12-may) ko'rsatishingiz maqsadga muvofiqdir. <https://lex.uz/docs/4811025>
4. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: International regulatory framework for banks.
5. Mishkin F. The Economics of Money, Banking and Financial Markets. Pearson Education.
6. Rose P., Hudgins S. Bank Management and Financial Services. McGraw-Hill Education.
7. Abdullayeva Sh.Z. Bank ishi. Darslik. Toshkent.
8. Omonov A.A., Qoraliev T.M. Bank menejmenti va marketingi. Toshkent.
9. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya. Toshkent.
10. G'ulomov S.S. Raqamli iqtisodiyot va innovatsion rivojlanish masalalari. Toshkent.
11. Sinkey J.F. *Commercial Bank Financial Management*. – Prentice Hall, 2021.
12. Koch T., MacDonald S. *Bank Management*. – Cengage Learning, 2022.
13. Vahobov A.V. Bank tizimi va moliya bozori. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2023

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>